

Handläggare
Arja Lindholm
Telefon: 08-508 35516**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 20 september 2016**Ärende 6****Yttrande över remissen ”Strategi för Stockholm
som smart och uppkopplad stad”**
*Remiss från kommunstyrelsen***Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut**

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektörArja Lindholm
kommunikationschef**Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har i budget för år 2016 fått i uppdrag att i samverkan med AB Stokab, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafikinämnden ta fram en strategi för *Stockholm som smart och uppkopplad stad* och ”sakernas internet” (Internet of Things). Arbetsmarknadsnämnden har fått förslaget till strategin på remiss.

Stadsledningskontoret föreslår i ärendet en strategi som syftar till att stimulera, vägleda och samordna insatser för att genom digitalisering bidra till målet om Stockholm som världens smartaste stad. En smart stad är en stad som utnyttjar digitaliseringens möjligheter för att göra livet enklare och bättre för invånare, företagare och besökare. I staden skapas kontinuerligt nya smarta tjänster som verkar för en innovativ stad. Tjänsterna som utvecklas måste utformas på ett sätt som skapar möjligheter för alla stadens invånare att dra nytta av dem, både de med hög digital mognad och tillgång till internet som de med lägre digital mognad och tillgång till internet.

Förvaltningen konstaterar att gott förberedelsearbete, de tekniska förutsättningarna samt den positiva inställningen till en ny strategi

bland invånare starkt talar för att förslaget till strategi har stora förutsättningar att lyckas i att göra staden smart och uppkopplad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för kommunikation och it.

Ärendet

En smart och uppkopplad stad definieras i förslaget som en stad som utnyttjar digitaliseringens möjligheter för att göra livet enklare och bättre för invånare, företagare, och besökare samt för att effektivisera och förbättra stadens verksamheter. I staden skapas kontinuerligt nya smarta tjänster och innovativa lösningar för att nå detta.

Det finns många goda exempel, projekt och verksamheter som redan idag verkar för en smart stad, men det finns ett behov av att samordna, rikta samt prioritera dessa och nya satsningar inom staden genom en gemensam strategi. Stockholms stad har genom detta goda förutsättningar för att bli ännu smartare och på sikt uppnå visionen om ”världens smartaste stad”.

Den föreslagna strategin innehåller en tydlig målbild som tar avstamp i Vision 2040. Målbilden för den smarta staden är att skapa den högsta livskvaliteten för stockholmarna och det bästa klimatet för företagande. Detta uppnås genom att Stockholm blir ekologiskt hållbart, ekonomiskt hållbart, socialt hållbart och demokratiskt hållbart. Genom digitalisering, innovativa lösningar, öppenhet och uppkoppling byggs den smarta staden.

Vidare föreslå stadsledningskontoret ett antal principer för genomförande och kommunikation i den smarta staden. Principerna omfattar bland annat inriktningen att investeringar styrs till projekt som ligger i linje med målbilden, att allt som genomförs i den smarta staden ska utgå ifrån målgruppernas behov och att Stockholms stad ska samverka mer internt och externt. Samverkan internt och externt med andra offentliga verksamheter, akademi, näringsliv och invånare är av högsta vikt för att skapa den smarta staden för alla som bor, vistas eller verkar här.

Stadsledningskontoret föreslår även ett antal strategiska möjliggörande principer vilka krävs för att utveckla den smarta staden. Exempel på sådana principer är att staden ska ha gemensamma digitala plattformar, tekniska lösningar byggda på

öppna standarder och avtal som möjliggör utveckling och innovation. Vidare är säkerhet och integritetsskydd samt öppna data av stor vikt.

Ett antal prioriterade projekt, här kallade verksamhetsprojekt respektive förutsättningsprojekt, föreslås för att påbörja genomförandet av strategin. Stadsledningskontoret föreslår även ett antal kostnadsfördelningsprinciper som bör gälla för utvecklingen av den smarta staden.

En strategi för kommunikation kopplad till den smarta staden föreslås för alla Stockholms stads verksamheter. En viktig uppgift i kommunikationsarbetet är att alla Stockholms stads verksamheter deltar i att identifiera gemensamma budskap, arenor och aktiviteter som kan stärka bilden av Stockholm som en smart och uppkopplad stad i världen. Varje verksamhet ansvarar för att kommunicera det som pågår inom respektive verksamhet. Kommunikation via Stockholms stads befintliga kanaler och dialog i sociala medier är prioriterat.

Stadsledningskontoret föreslår att förändringsarbetet inom varje verksamhet följs upp årligen av varje nämnd och bolagsstyrelse. Prioriterade verksamhetsprojekt kopplade till den smarta staden som utförs av facknämnder, stadsdelsnämnder och/eller bolagsstyrelser föreslås följas upp av respektive projektägare, men även rapporteras in centralt för att ge en samlad bild av stadens arbete. Indikatorer för att följa upp effekten av strategin föreslås tas fram i samband med digitaliseringsprogrammet.

Utöver strategin för Stockholm som smart och uppkopplad stad ska kommunstyrelsen under 2016 påbörja arbetet med en översyn av samtliga styrdokument inom it-området med inriktningen att skapa ett sammanhållet digitaliseringsprogram för Stockholms stad. Digitaliseringsprogrammet är ett långsiktigt styrdokument som omfattar allt som har med digitalisering i staden att göra, inklusive den fortsatta utvecklingen och förvaltningen av resultatet från genomförandet av strategin för Stockholm som smart och uppkopplad stad. I arbetet med digitaliseringsprogrammet kommer strategiska planer kopplat till digitalisering för stadens verksamhetsområden att tas fram i nära dialog med förvaltningar och bolag.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till att staden tar fram en strategi för en smart och uppkopplad stad och på så sätt lyfter frågan

om verksamheternas digitalisering. Det är betydelsefullt att staden genom en strategi tydliggör vad som ingår i digitalisering, vilka målen är, hur det ska styras samt finansieras, hur arbetet ska genomföras och inte minst kommuniceras.

Förslaget till strategi för en smart och uppkopplad stad liksom bilagorna föregås av gott samarbete, en gedigen genomgång och analys av vad staden gör i dag och vilka olika kommande projekt som kan stödja målen. Det finns många goda exempel och projekt, men det finns ett behov av att samordna, rikta samt prioritera dessa och nya satsningar inom staden genom en gemensam strategi. Stockholms stad har genom detta goda förutsättningar för att bli ännu smartare och på sikt uppnå visionen om ”världens smartaste stad”. Strategin tydliggör riktningen i tre områden: gemensam målbild, genomförande och möjliggörare. Här nedan kommenteras dessa tre områden.

Gemensam målbild

Målbilden för Stockholm som smart och uppkopplad stad grundar sig i de behov som finns i staden och tar avstamp i Stockholms stads Vision 2040 – ett Stockholm för alla. Huvudmålen för strategin är högsta livskvaliteten för stockholmarna samt bästa klimatet för företagande.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till att förslaget tydligt anger att uppföljningsmått för att följa upp effekten av strategin bör kopplas till Stockholms stads integrerade ledningssystem (ILS). Förvaltningen vill likväl påtala att det finns en risk med att utöka antalet mål, indikatorer och aktiviteter. En viktig del i styrning och ledning är att kunna fokusera och prioritera. Forskning visar att ju fler mål en organisation har, desto färre mål uppnår organisationen. Förvaltningen kan trots detta se ett behov av till exempel någon indikator för att synliggöra digitaliseringen. Som det påtalas i förslaget ska digitaliseringen vara en del i den ordinarie verksamheten och bör vara en del av verksamhetens kontinuerliga arbete med att utveckla verksamheterna.

Genomförande

För att vägleda och samordna genomförandet av strategin har åtta principer för genomförandet föreslagits som ska eftersträvas i staden. Principerna för genomförandet är ett verktyg för att nå gemensam riktning mot målbilden, säkra proaktivitet samt undvika lösningar som utvecklas i stuprör.

Förvaltningen anser att samtliga principer är allmängiltiga och stödjer ett gott genomförande. Den första principen om att utgå från målgruppernas behov stödjer huvudmålet på bästa sätt. Genom att fokusera på dem vi är till för använder vi stadens resurser på till bästa nyttan för stockholmarna. Den åttonde principen ”förändring drivs genom kommunikation internt och externt” bör inte tolkas som att kommunikation i sig driver eller skapar förändring. Naturligtvis bör kartläggningar, satsningar och olika initiativ kommuniceras, men det krävs mycket mer för att realisera genomförandet av digitaliseringen i staden. Kommunikation snarare stödjer genomförandet än driver det.

Förvaltningen anser vidare att staden, för att upprätthålla ett demokratiskt och socialt hållbart Stockholm, inte bör underskatta utmaningen i arbetet med och utvecklingen av den digitala mognaden, vilket även lyftes fram som en utmaning i stadens IT-program, Digital Förnyelse. Stor ansträngning bör ligga i att skapa de demokratiska och sociala förutsättningar som en smart och uppkopplad stad kräver.

Möjliggörare

För att nå målbilden för Stockholm som smart och uppkopplad stad anger förslaget ett antal möjliggörare. I strategin delas dessa in i tre huvudområden: verksamhet, teknik samt kostnadsfördelningsprinciper, vilka delvis kommenteras nedan.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser mycket positivt på att förslaget tar upp styrningen av digitaliseringen som en verksamhetsfråga och inte något för it-funktioner. Det är kritiskt att arbetet mot den smarta staden är en naturlig del i verksamhetsstyrningen. Förvaltningen kan likväl se att det finns svårigheter att omvandla detta till digitalisering. Det finns en utmaning i att omsätta de goda idéerna till praktisk verksamhet. Stadens strategi skulle därför behöva beskriva hur ett stöd för verksamheterna kan skapas och hur de aktivt kan förverkliga digitalisering så att den blir en del av och ett stöd för verksamheten.

Vidare är stadens chefers och medarbetares digitala kompetens samt förmåga att arbeta i nya processer en viktig möjliggörare. Det är viktigt att beakta att ny kompetens kan krävas för att fullt förstå och ta tillvara på digitaliseringens möjligheter. Stockholms stad är bra på att utnyttja it och kommunikationsteknik i jämförelse med andra städer, men det finns också ett stort utrymme för förbättringar. Genom mer proaktivt arbete kunde stadens medarbetare bättre och

snabbare förstå och använda nuvarande och kommande stöd inom digitaliseringen, vilket ofta i sin tur ger ett mer effektivt arbetssätt.

Utöver det är förvaltningen enig med stadsledningskontorets förslag om vikten av samverkan genom rätt organisation och samverkansforum. Lämpliga forum behöver finnas och skapas med exempelvis invånare, landsting, andra kommuner, näringslivet och akademien.

Förvaltningen konstaterar att de tekniska förutsättningarna samt den positiva inställningen till en ny strategi bland invånare starkt talar för att den presenterade strategin har stora förutsättningar att lyckas.

Som svar på remissen ”Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad” hänvisas till arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Bilaga

1. Remissen ”Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad” med tillhörande bilagor